

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СИТУАЦІЙНОГО ЗАПОБІГАННЯ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ SOME ASPECTS OF SITUATIONAL PREVENTION OF ORGANIZED CRIME IN EUROPEAN COUNTRIES

Шостко О.Ю.,

доктор юридичних наук,

професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права

*Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»,
завідувач сектору дослідження проблем міжнародного співробітництва*

у сфері боротьби зі злочинністю

Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності НАПрН України

У статті досліджуються сучасні стратегії запобігання організованій злочинності, які націлені на зменшення сприятливих можливостей і збільшення ризику бути покараними для учасників злочинних спільнот. Звертається увага на роль приватного сектору і регуляторних дій у запобіжній діяльності. Розглянуто окремі складові оцінки ризиків організованої злочинної діяльності.

Ключові слова: організована злочинність, ситуаційне запобігання організованій злочинності, оцінка ризиків.

В статье исследуются современные стратегии предупреждения организованной преступности, которые нацелены на уменьшение благоприятных возможностей и увеличение риска быть наказанными для участников преступных сообществ. Обращается внимание на роль частного сектора и регуляторных действий в предупредительной деятельности. Рассмотрены отдельные составляющие оценки рисков организованной преступной деятельности.

Ключевые слова: организованная преступность, ситуационное предупреждение организованной преступности, оценка рисков.

The paper examines current strategies to prevent organized crime, which aim to reduce opportunities and increase the risk of being punished for the members of criminal associations. Attention is paid to the role of the private sector and regulatory actions in preventive activities. Several specific components of risk assessment of organized criminal activity are considered.

Key words: organized crime, situational prevention of organized crime, risk assessment.

Постановка проблеми. Як кожною національною державою, так і в масштабі всієї міжнародної спільноти зараз розв'язується головне завдання – зменшення розмаху організованої злочинної діяльності за допомогою впровадження ефективної запобіжної системи, яка б охоплювала комплекс заходів соціального, культурно-виховного, правового, організаційного, фінансового характеру. Зрозуміло, що це завдання не може бути вирішено виключно системою кримінальної юстиції. Все частіше в міжнародно-правових документах, у нормативних та інших актах ЄС і РС містяться положення щодо розробки і впровадження *особливих* запобіжних заходів, які спрямовані на вдосконалення регуляторної політики держави, залучення представників приватного сектору, асоціацій фахівців, дослідників і громадськості. Важливим у цьому контексті є робота із зменшення можливостей (або ускладнення) використання легальних (економічних) ресурсів, за допомогою яких вчинюються злочини.

Стан дослідження. Вивчення зарубіжного досвіду протидії організованій злочинності є вкрай важливим для того, щоб мати певну базу знань для розробки національних засобів впливу на це явище. Незважаючи на актуальність теми, в Україні відчувається брак кримінологічних досліджень з даної проблематики.

Окремі складники зарубіжного досвіду контролю над організованою злочинністю з кримінально-правових і кримінологічних позицій розглянуто в наукових працях О.М. Джужі, В.М. Дрьоміна, А.П. Закалока, О.М. Костенка, М.В. Корнієнка, Т.В. Мельничук, С.В. Морозенка, М.А. Погорелького, І.В. Пепенічного, А.В. Савченка, Є.Д. Скуліша, Т. Серватко, Т.І. Качки, В.О. Тулякова, М.І. Хавронюка, В.І. Шакуна.

Метою статті є з'ясування новітніх підходів протидії організованій злочинності з точки зору європейських орієнтирів.

Виклад основного матеріалу. З огляду на те, що проблема організованої злочинності розглядається як політичне питання для країн ЄС і Великої вісімки, дійова політика щодо злочинності не може розглядатись тільки як національна або як проблема, яку мусить розв'язувати виключно система кримінальної юстиції [1, р. 92].

Оскільки злочинні спільноти зорієнтовані на надання незаконних товарів і послуг, а також на проникнення в легальні види діяльності за допомогою найрізноманітніших методів, включаючи корупцію та насилля, виникає необхідність у розробці нових стратегій у галузі запобігання злочинності, які, звужуючи можливості подібних організацій, будуть одночасно підвищувати межу вразливості економічних систем стосовно такого проникнення [2, с.1 96].

Саме *ситуаційне* запобігання злочинності спрямоване на зменшення можливостей злочинців вчинити будь-які суспільно небезпечні дії шляхом зміни уявлень злочинців щодо перспектив бути покараними за злочини, а також роблячи злочини більш ризикованими, складнішими для вчинення, і створюючи умови для зменшення винагород від їх вчинення. Ці аспекти запобігання організованій злочинності знайшли відображення в Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності.

Перший напрямок охоплює стратегії з обмеження шляхів здійснення злочинної діяльності через скорочення наявних чи майбутніх можливостей для організованих злочинних груп діяти на законних ринках при використанні доходів від злочинів за допомогою законодавчих, адмі-

ністративних та інших заходів (п. 2 ст. 31 Конвенції [3].

Стратегії обмеження можливостей для здійснення злочинної діяльності передбачають застосування різних заходів, наприклад, зменшення попиту на незаконні товари та послуги або забезпечення такого становища, унаслідок якого товари і послуги, монополізовані злочинцями, з'являються на легальному ринку. Ці заходи слід об'єднати, адже вони здебільшого мають на меті одну й ту ж ціль. З одного боку, є сукупний попит, а з другого – є попит тільки на незаконні товари і послуги [4, р. 21].

Оскільки ця проблема має надзвичайно складний характер, вона мусить і вважатися такою з урахуванням витрат і побочних наслідків, які можуть виникнути. Цей аспект превентивної стратегії вимагає більш глибоких знань та ретельної оцінки її наслідків та впливів, які проявляються в різних регіонах світу.

У цьому зв'язку звернімо увагу на дослідження, проведене голландськими вченими, яке розвинуло підприємницьку концепцію організованої злочинності, що надало змогу органам кримінального переслідування ідентифікувати сприятливі можливості вчинення злочинів і шляхи зменшення цих можливостей. Це дослідження, назване «Визначення і запобігання факторам, які сприяють розвитку організованої злочинності», було профінансоване програмою ЄС «Фальконе» (Falcone) [5].

Дослідники проаналізували 15 кримінальних справ стосовно організованих злочинних угруповань, діяльність яких розслідувалась правоохоронними органами Нідерландів, Італії, Фінляндії та Угорщини. Для визначення чинників, які сприяли незаконній діяльності організованих злочинних спільнот, а також індикаторів потенційних превентивних заходів, був проведений контент-аналіз цих судових кримінальних справ.

Автори доводять, що новизна застосованого ними підходу полягає в тому, що дослідження, насамперед, спрямовано не на вивчення окремих учасників організованої злочинної діяльності, а на різні обставини, які сприяли скоєнню таких злочинів.

Для аналізу обраних справ учені розробили модель ситуативної структури запобігання злочинності, яка припускає, що «рівень злочинності, включаючи організовану злочинність, визначається наявністю ситуативних сприятливих чинників, наприклад, присутністю привабливих цілей, низьким рівнем державного нагляду і низьким ступенем ризику». Отже, злочинну діяльність слід аналізувати з точки зору визначення сприятливих ситуативних чинників [5]. Саме уряди, бізнес, окремі підприємства, громадяни є відповідальними за зменшення сприятливих можливостей, які використовуються організованими злочинними спільнотами.

Наступною метою дослідження стала ідентифікація так званих «контактних пунктів», за допомогою яких можна було розпізнати зв'язок між нелегальними підприємствами і законною економікою, що дало змогу виявити початкові можливості для злочинців отримати певні переваги для приховування в подальшому своїх незаконних дій.

Отже, зловживання співучасників незаконної діяльності, які діють у правовому полі, може бути зменшено шляхом підвищення обізнаності та чесності державних службовців, професіоналів та інших осіб, зокрема, шляхом посилення ієрархічного й колегіального нагляду, що сприятиме зменшенню корупційної діяльності державних службовців і відстороненню окремих осіб, підозрюваних у злочинних діях, від участі в тендерних процедурах на отримання бюджетних коштів та від участі в місцевому управлінні в країнах-членах ЄС.

У центрі уваги європейських дослідників і практичних працівників також знаходяться юристи і бухгалтери, які повинні підкорюватися чітким правилам і надавати представникам влади відомості про злочинну діяльність, якщо вони дізнаються про неї від своїх клієнтів під час вико-

нання професійних обов'язків. Якщо буде виявлено, що ці особи мали таку інформацію, але не повідомили про неї, то вони можуть бути притягнені до кримінальної відповідальності.

Проведене дослідження в рамках програми «Фальконе» продемонструвало, що у своїй діяльності злочинці найчастіше використовують транспортні компанії, готелі, землевласників, водіїв таксі, судових приставів, компанії з оренди автомобілів. Скорочення зловживань і зменшення впливу цих чинників вимагає таких заходів, як ефективне нормативне регулювання, впровадження різноманітних контрольних дій, наприклад ліцензування діяльності з надання послуг. Нарешті, скорочення чинників, що сприяють незаконній діяльності в правовому полі означає вжиття заходів з обмеження можливостей використання або володіння інструментами, які потенційно можуть полегшити скоєння злочинних дій, зокрема піддробляти документи, надавати нелегальні фінансові послуги. Зокрема, паспорти чи інші документи, що посвідчують особу, полегшують переміщення через кордон нелегальних мігрантів або злочинців, які приховують свою особу [6]. Вирішенням цієї проблеми є утворення системи документів з ідентифікації особи, які використовують біометричні дані, що засвідчують особу [5].

Другий напрямок у межах стратегії запобігання злочинності викликає необхідність знизити рівень уразливості законної економіки з тим, щоб перешкодити можливо- му проникненню в неї організованих злочинних спільнот. Організована злочинність прагне проникнути в законну економіку внаслідок низки причин, наприклад, із метою: а) легалізувати та інвестувати прибуток від злочинності; б) набуті репутабельності й суспільної реабілітації для «своїх» людей – членів організованих спільнот; в) отримати контроль над територією, на якій злочинні групи проводять свої операції, для одержання максимальних економічних і політичних зисків та зведення до мінімуму ризику затримання, арешту й засудження (який називається «правоохоронним ризиком») [2, с. 197].

Діяльність на нелегальних ринках і проникнення в легальний бізнес є неподільними і в житті, і в діяльності будь-якої організованої злочинної спільноти. Багатоцільові злочинні організації спрямовують свої зусилля туди, де є гроші, а ті, що спеціалізуються на одному злочинному бізнесі, наприклад на торгівлі наркотиками, стають багатоцільовими лише тоді, коли їм доводиться вкладати гроші, отримані від злочинної діяльності. І ті, й інші обов'язково прагнуть проникнути в законний бізнес. Задля того, щоб зробити економіку менш уразливою, слід забезпечити більшу відкритість діяльності економічної системи [2, с. 148].

При здійсненні цього стратегічного напрямку потрібно враховувати, що успіх у політиці передбачає оптимальне сполучення заходів регулювання і дерегуляції. Наприклад, деякі країни останнім часом почали жорстко регулювати видачу ліцензій на всі види економічної діяльності, в які може проникнути організована злочинність, включаючи банківські та фінансові послуги.

Однак стратегія блокування тих сфер економіки, які найбільше підпорядковані впливу організованих злочинних спільнот шляхом жорсткого регулювання, зокрема шляхом ліцензування, може знизити конкуренцію і деякою мірою знизити ефективність економічної системи. У зв'язку із цим заходи для захисту законних галузей промисловості мусять урівноважуватися певними формами дерегуляції, які підвищують конкуренцію між різними підприємствами [2, с. 198].

Усе більше науковців поділяє погляди, що коли єдиним або основним суб'єктом протидії організованій злочинності вважати систему кримінальної юстиції, то остання буде схильна до перевантаження і тому її діяльність стає менш ефективною. Ось чому заходи протидії організованої злочинності за допомогою системи кримінальної юс-

тищі повинні розроблятися і впроваджуватися комплексно, разом із запобіжною діяльністю інших суб'єктів.

Отже на часі заходи, спрямовані на удосконалення регуляторної політики держави. До неї входять: а) спеціальні програми таких організацій, як МВФ, ФАТФ, Світовий банк; б) зусилля, пов'язані з повідомленнями про підозрілі операції у фінансових інститутах; в) політика в податковій сфері; г) санкції в межах цивільного законодавства та інші важелі впливу поза рамками кримінального і кримінально-процесуального законодавства; і) робота розвідувальних органів; д) міжнародна допомога або, навпаки, запровадження санкцій стосовно тих країн, що не контролюють деякі види злочинів (наприклад, «сертифікація» країн американським урядом з адекватним (неадекватним) станом протидії розповсюдженню наркотиків) [1, р. 93].

Вагомим компонентом регуляторного підходу є зусилля, спрямовані на виявлення організованої злочинної діяльності, пов'язаної із відмиванням брудних грошей. Інший аспект полягає в тому, що використовується регуляторний потенціал місцевих органів влади, агентств охорони навколишнього середовища тощо, спрямований на руйнацію «бізнесу» організованих злочинців, завдяки ускладненню процедури отримання необхідних ліцензій, купівлі нерухомості, заснуванню фондів і т. ін.

Не слід забувати, що організована злочинність суперечить і загрожує інтересам приватного бізнесу. З огляду на це в багатьох європейських країнах важливого значення надається залученню приватного сектору в запобіжну діяльність. Наприклад, телекомунікаційні компанії, студії звукозапису, кіноіндустрія, легка промисловість витрачають великі гроші на приватних детективів, які розслідують незаконну діяльність, що наносить шкоду їх інтересам. Підприємства Болгарії, Китаю, Румунії, Росії, Малайзії, Тайваню, Туреччини, випускаючи контрафактні CD- та DVD-диски,носять сумлінним виробникам мільярдні збитки. Декілька невеликих компаній, що знаходяться під контролем організованої злочинності, можуть заробити за короткий проміжок часу набагато більше, ніж окремі індустрії бізнесу [1, р. 99-100].

Отже, у сфері протидії організованій злочинності є актуальною допомога з боку приватного сектору, а саме професійних спілок й асоціацій окремих категорій виробників, спеціальних комітетів приватного сектору, аудиту і експертів, а також розробка фахівцями спеціальних комп'ютерних програм протидії відмиванню брудних грошей чи шахрайству (програмне забезпечення). Слід визнати, що в Україні ці можливості майже не використовуються.

Учені наголошують і на врахуванні зв'язків організованих злочинців із тими, хто скоює «неорганізовані» майнові злочини, а також із неповнолітніми й молодими правопорушниками. Щодо останніх, то важливим є руйнація субкультури організованої злочинності, оскільки все більше молоді може залучатися до цієї незаконної діяльності. Зрозуміло, що означений напрямок запобіжної діяльності має певні обмеження, оскільки в більшості випадків організована злочинна діяльність є суворо законспірованою і невідомою широкому загалу. Тому разом із заходами щодо зміни свідомості слід не забувати і про економічні аспекти, які не можуть бути проігнорованими: нажал, вчинення злочинів часто-густо є набагато вигіднішим, ніж легальна робота. Отже, без ефективних кримінальних санкцій не обійтись [7].

Звернімо увагу і на таке. В багатьох європейських країнах перед тим, як розробляти і впроваджувати запобіжні заходи, проводиться *оцінка ризиків (risk assessment)* сто-

совно того чи іншого виду злочинності. *Визначення і подолання ризиків злочинності* – це завдання, яке полягає в систематичному й ґрунтовному вивченні зовнішніх ризиків злочинності, які загрожують певному об'єкту: споруді, продукту, послугі, моделі ведення бізнесу або іншим об'єктам, що можуть бути певним чином пов'язані із злочинністю. У першу чергу, аналізується ймовірність вчинення злочину та можлива шкода, яку понесуть ті чи інші об'єкти.

Традиційно робота аналітичних підрозділів правоохоронних органів сфокусована на відстеженні небезпечних осіб (у той час як незаконні ринки і дії їх учасників мають вторинне значення), новий же підхід визначає продукти й ринки з високим ступенем ризику (ураховуючи, що їх виявлення буде мати більше значення і дозволить виявити небезпечних правопорушників). Іншими словами, якщо правильно визначити ринки і дії, то можна чітко визначити сферу інтересів правопорушників. Це є важливою відмінністю, оскільки навіть ринки, що раніше не входили до сфери інтересів організованої злочинності, можуть бути визначені в процесі такого аналізу, що у свою чергу дозволить ужити належні профілактичні заходи. Перехід до аналізу ринків вимагає знання ринкових процесів. Попередні дослідження незаконних ринків і організованої злочинності свідчать, що змінними величинами для виміру ризиків є такі категорії, як постачання, попит, регулятори і конкуренція [8].

Як зазначає знаний кримінолог Д. Албанезе, організовані злочинні групи можуть брати участь у комерційній діяльності з метою виживання й отримання прибутків, одночасно контролюючи тиск, який вони переживають із боку постачальників (ресурси), покушців (попит), регуляторів (закон, поліція) і конкурентів (інші легальні й нелегальні підприємства та продукти). За кожною категорією можна побачити, що спеціальні індикатори (змінні величини) можуть бути розвинені з метою виміру природи пропозиції (можливість, свобода пересування), попиту (рівень попиту, наскільки він є мінливим), конкуренції з іншими групами і продуктами (прибутковість, попередня історія організованої злочинності на ринку), впливу негативних наслідків і регуляторів (наприклад, легкість входження на незаконний ринок, можливості й ефективність правозастосовних органів у цій юрисдикції, рівень корупції). Якщо для всіх цих змінних розроблені індикатори (і застосовуються до різних незаконних продуктів), можливо отримати доступ до загальної «картини» ризиків залучення організованої злочинності до різних типів продуктів і незаконних ринків. Для виявлення змін ризиків за певний період потрібно періодично вимірювати ці змінні величини для кожного продукту, оскільки одноразовий аналіз ризиків не дасть такого ефекту [8].

Висновки. Отже, з урахуванням європейського досвіду, стратегічними напрямками протидії організованій злочинності в Україні є дії, спрямовані на зменшення факторів злочинності, спрямування зусиль держави й суспільства на діяльність, що збільшує ризик для злочинця бути спійманим і покараним і ускладнює вчинення злочинів, скорочення зисків від скоєних злочинів, зменшення стимулів злочинної діяльності, вплив на мотивацію потенційних злочинців, активізацію роботи всіх ланок громадянського суспільства. Всі ці дії охоплюються рамками ситуаційного запобігання, яке набуло суттєвого поширення в провідних європейських країнах.

Система протидії організованій злочинності повинна бути спрямована, насамперед, на усунення можливостей для створення індустрії (промислу) отримання злочинних коштів, їх легалізації та іншого нелегітимного використання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Levi M. The Preventative Control of Organised Crime in Europe: The Emerging Global Paradigm? [Текст] / M. Levi // International Key issues in Crime Prevention and Criminal Justice : papers in celebration of 25 years of HEUNI. – Helsinki, 2006. – P. 92-108.
2. Репецкая А.Л. Транснациональная организованная преступность: характеристика, причины, стратегии контроля [Текст] / А.Л. Репецкая. – Иркутск: Изд-во ИГЭА, 2001. – С. 196.

3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності [Текст] : прийнята резолюцією 55/25 Ген. Асамблеї від 15 листоп. 2000 р. : ред. від 04.02.2004 р. // Збірник міжнародних договорів України про правову допомогу у кримінальних справах. Багатосторонні договори. – К., 2006. – С. 552-606.
4. MacCoun R. A Content Analysis of the Drug Legalization Debate [Текст] / R. MacCoun, J. Kahan, J. Rhee // Journal of Drug Issues. – 1993. – Vol. 23. – № 4. – P. 21.
5. Business Views of Organised Crime [Електронний ресурс] : Second ed. : Research Report 10 // Home Office. – Режим доступу : <http://www.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs08/horr10c.pdf>. – Заголовок з екрана.
6. Synergies and Responses: Strategic Alliances in Crime Prevention and Criminal Justice [Електронний ресурс] : the Eleventh Congress, 18–25 April 2005 Bangkok, Thailand // United Nations. – Режим доступу : <http://www.un.org/events/11thcongress/>. – Заголовок з екрана.
7. Hicks D. C. Thinking About Organized Crime Prevention [Текст] / D. C. Hicks // Journal of Contemporary Criminal Justice. – 1998. – Vol. 14, No. 4. – P. 325-351.
8. Albanese J. S. Risk Assessment in Organized Crime Developing a Market and Product-Based Model to Determine Threat Levels / J. S. Albanese // Journal of Contemporary Criminal Justice. – 2008. – Vol. 24, Number 3. – P. 263-273.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія

ПРАВО

Випуск 20

Частина 1

Том 4

Ужгород-2012

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 8

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ;

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО..... 9

Архіпова К.С. ОСНОВОПОЛОЖНІ ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ КОМП'ЮТЕРНИМ ЗЛОЧИНАМ.....	9
Бабенко А.М. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ: ДЕЯКІ ШЛЯХИ ПРОТИДІІ.....	12
Баранова А.В., Лобко К.А. АНАЛІЗ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ХАБАРНИЦТВО В 2009-2012 рр. (НА ПРИКЛАДІ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	14
Березовська Н.Л. МОЖЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ШТРАФУ ЯК ВИДУ СТЯГНЕННЯ ДО НЕПОВНОЛІТНІХ ЗА ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ.....	17
Бондаренко О.С. КЛАСИФІКАЦІЯ ПРЕДМЕТІВ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ.....	20
Возний В.І. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕЗАКОННОГО ПРИДБАННЯ, ЗБУТУ АБО ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ (ст. 359 КК УКРАЇНИ).....	23
Гринь О.Д. ХАРАКТЕРИСТИКА ПРЕДМЕТА ЗЛОЧИНУ НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ, ЩО СПРИЧИНИЛО ЗАРАЖЕННЯ ВІРУСОМ ІМУНОДЕФІЦИТУ ЛЮДИНИ ЧИ ІНШОЮ НЕВИЛІКОВОЮ ХВОРОБИ.....	25
Гуменюк В.В. ОСОБЛИВІ ВИДИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЧИННИМ КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ.....	28
Донченко О.І. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕРІПЛОГО ВІД ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ АВТОРИТЕТУ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	32
Ємельянов М.В. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПРОТИДІІ ШАХРАЙСТВУ.....	34
Забродська Т.А. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ НАРКОТИКІВ.....	37
Климчук М.П., Батюк О.В. ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО «ЖАРГОНУ» З МЕТОЮ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	40
Ковалевська Є.С. ОСОБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ ЗЛОЧИНУ «УМИСНЕ ЗНИЩЕННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО МАЙНА» (СТАТТЯ 411 КК УКРАЇНИ).....	42
Козаченко О.В. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ В СИСТЕМІ ПРАВАЗАСТОСУВАННЯ (НА МАТЕРІАЛАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	45
Кондратішина В.В. ЩОДО СПІВВІДНОШЕННЯ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ВИПРАВЛЕННЯ ТА РЕСОЦІАЛІЗАЦІЮ ЗАСУДЖЕНИХ І ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ.....	48
Марисюк К.Б. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ МАЙНОВИХ ПОКАРАНЬ ПІСЛЯ ВВЕДЕННЯ В ДІЮ КК УКРАЇНИ 2001 р.....	51
Овчарик Н.О. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВІКТИМОЛОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ВИКРАДЕНЬ ЧУЖОГО МАЙНА З АВТОМОБІЛІВ.....	53
Огороднік К.М. ВІНА ПРИ УХИЛЕННІ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА НІМЕЧЧИНИ.....	56
Палюх Л.М. ДО ПИТАННЯ ПРО ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ.....	59
Підгородинський В.М. ВИДИ ЗЛОЧИННИХ ПОСЯГАНЬ НА ЧЕСТЬ ТА ГІДНІСТЬ ЛЮДИНИ.....	62
Позова Д.Д. ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ КОНТРАФАКЦІЇ ОБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ ЯК ЗЛОЧИНУ.....	64
Поліщук О.М. СУБ'ЄКТИ ДИСПОЗИТИВНОСТІ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	67
Пономаренко Ю.А. ПОНЯТТЯ І ЗМІСТ ШТРАФУ ЯК ВИДУ ПОКАРАННЯ.....	70
Сметаніна Н.В. ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИННОСТІ У СУЧАСНІЙ ПОСТРАДІАНСЬКІЙ КРИМІНОЛОГІЇ.....	72
Смирнова А.В. ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ (ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ), ВЧИНЕНОГО У СПІВУЧАСТІ ТА СУМІЖНИХ ЗЛОЧИНІВ.....	75
Сторчак Н.А. ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ НА ПЕВНИЙ СТРОК.....	78
Тарасова О.В. ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ШАХРАЙСТВА, ВЧИНЕНОГО ШЛЯХОМ НЕЗАКОННИХ ОПЕРАЦІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕКТРОННО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ.....	81
Усов Д.С. ПРЯМИЙ УМИСЕЛ ЯК ФОРМА ВІНИ РОЗГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ.....	85
Чеботарьова Г.В. ПІДСТАВИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ ОСІБ, ЗАСУДЖЕНИХ ЗА ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ МЕДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	87
Чорнозуб Л.В. ЗАГАЛЬНІ ОЗНАКИ СУБ'ЄКТА УХИЛЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ.....	89
Шаблістий В.В., Каторкін Р.А. ЧИ МАЄ ПРАВО НА ІСНУВАННЯ В УКРАЇНІ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ СМЕРТНОЇ КАРИ?.....	92
Шевченко Д.А. ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ПОКАРАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ.....	95
Шостко О.Ю. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СИТУАЦІЙНОГО ЗАПОБІГАННЯ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ.....	98
Шуп'яна М.Ю. СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ ТА ПРОСТУПКУ ЗА АВСТРІЙСЬКИМ -КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ 1852 р.....	101